

ning. Det synes altsaa, at dette er et stort Vidnesbyrd om, at Mindretallet har Lov at sige, at der er stor Forskel paa dette, og at der er god Mening i at sige, at Højtidssofret, som frivillig for en stor Del er afløst, maa man sørge for at afløse videre, men at der ikke er nogen Mening i at sige, at man ikke kan gøre det uden at tage Accidensofrets Afløsning med.

Naar man saa retter det Spørgsmaal til Mindretallet: Ville de Herrer da virkelig blive ved i det nendelige at holde paa Accidenserne, saa ville de Herrer have læst i vor Betænkning, at vi alle udtale, at vi ønske ved Lejlighed, til en senere Tid, at komme bort fra Accidenserne. Men vi have sagt, at de kunne ikke saadan uden videre hæves ved denne Lov, saaledes at man afgør Sagen paa den Maade, som man ogsaa gør ved Højtidssofret, at man lægger det over paa Kommunerne — jeg kommer senere til at omtale den forfælske Maade, Kommunerne skulle hde paa — lægger det over paa almindelige Bidrag, og derved frier Folk for at betale denne Afgift. Jeg har sagt, at saaledes kunne vi ikke tænke os Sagen klaret. Vi have nævnt, at andetsteds har man gjort dette saaledes, at man har sagt: Vi hæve vel denne særlige Betaling for enkelte kirkelige Handlinger til Præsterne, men vi indføre samtidig dermed et Betalingsystem. Man har navnlig over hele Tyskland ordnet det saaledes. Nu kan der atter være Gradationer; man kan sige: Alle Daabshandlinger skulle foregaa uden Betaling, men derimod bevare man Betalingen for Vigtaler, Konfirmationer og saadanne Ydelsler. Og visse Folk kunne saa det frit, medens de, der ønske det foretaget paa særlige Tider, skulle betale. Hele denne Ordning synes jeg, det er nødvendigt at træffe, naar man afløser Accidenserne, thi det drejer sig for Kirken om betydelige Indtægter ad den Vej, og det forekommer mig at være ganske usforsvarligt, naar vi her i Rigsdagen med Væthed vilde sige, at vi uden videre stryge det, at Kirken af de Folk, som benytte den, faar en Betaling, der kommer Kirken til Gode og sætter den i Stand til at betale sine Embedsmænd. Jeg synes, det var usforsvarligt at gøre det.

Vi have dernæst gjort opmærksom paa, at det at hæve disse Accidenser ved denne Lov fører mange Ting med sig, som jeg ogsaa synes vel fortsjente Opmærksomhed. Lad os nu sætte, at vi hæve dem, saa spørger jeg Flertallet: Hvad bliver Følgen deraf? Bliber det den, at saa maa man fremtidig ikke hde Præsterne noget som helst Bederlag for deres Gerning? Dertil svarer Ordføreren: Ja, det er selvfølgelig

Meningen; der maa intet gives. Men saa siger jeg, at ved alle tidligere Lejligheder, hvor der har været Spørgsmaal om Gejstlighedens Lønning, har dette Spørgsmaal været en saare vanskelig Materie, om man ikke skulde beholde Ketten til at sende Præsten en Ydelse, og hverken Lovgivningsmagten eller andre har kunnet sige, hvorledes dette skulde ordnes. Selv af dem, der vilde gaa stærkest frem, er det sagt, at det ikke kan forhindres, naar der har været Konfirmation, at Folk saa sende Præsten et Bederlag, fordi han har læst med deres Børn uden for Skoletiden, eller at de, der ere knyttede til Præsten, sende ham et Bederlag ved Nytaarstid for den Hjælp, han har ydet dem i Aarets Løb. Jeg skal ikke tage det i Forsvar, men jeg ser ikke, at der vilde ske nogen Skade derved, og jeg ved, at baade Gejstligheden og Menighederne jætte Pris paa, at disse Ydelsler bevares. Det siger Flertallet imidlertid, at der skal slaas en Streg over; Præsten maa intet modtage.

Endvidere skal jeg gøre opmærksom paa, at det er dog sin Sag for Accidensernes Bedkommende at sige, at de falde bort, og at Ydelsen gaar over paa Kommunekassen og tages fra Menigheden. Jeg har en Fornemmelse af, at vi ogsaa paa det Omraade lægge en Byrde paa Kommunerne, og at, hvis Afløsningen skal ske, burde den ske ved Statens Hjælp og knyttes til Spørgsmaalet om, hvorledes man skal behandle Gejstligheden med Hensyn til dens Indtægter. Thi meget falder bort, uden at der kommer nogen Erstatning, og jeg føjer til, at jeg tror, at vi alle, naar vi se paa den Ting, maa erkende, at der dog er nogen Besøjsel for Gejstligheden til at forlange at blive hørt om disse Ting. Thi jeg ser ikke rettere, end at der sker et Indgreb over for den. Jeg paastaar ikke, at det ikke kan ske, uden at der gives en almindelig Lønningslov. Jeg har allerede i den korte Tid, jeg har været her, set, at man ikke skal gøre sig Umage for at samle altfor meget sammen i en Lov. Men selv om Accidenserne skulle afløses, saa knytter der sig dertil saa mange Kvæstioner, at det vilde være ganske besynderligt, om Rigsdagen vilde træffe en Afgørelse, uden at der var givet Gejstligheden nogen Lejlighed til at ytre sig om, hvad der skulde etableres i deres Sted.

Det er disse Betragtninger, der bevæge Mindretallet til at sige til de Herrer: Vær dog betænkkelige ved at gaa videre end til det, Regeringen har foreslaaet, og som betegner et tydeligt Standpunkt. Højtidssofferet er afløst mange Steder, navnlig i Købstæ-